

UCHWAŁA NR 66/VIII/2010
RADY OKRĘGOWEJ IZBY RADCÓW PRAWNYCH w SZCZECINIE
z dnia 10 sierpnia 2010 r.

w sprawie wydania postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia
Michałowi Michałowskiemu

Na podstawie art. 219 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.), Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie uchwala, co następuje:

§ 1.

Odmówić Michałowi Michałowskiemu wydania zaświadczenia stwierdzającego posiadanie przez niego statusu aplikanta radcowskiego.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 3.

Od niniejszej uchwały służy stronie odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie, za pośrednictwem Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie, w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Uzasadnienie

W dniu 23 lipca 2010 r. wnioskodawca Michał Michałowski zwrócił się do Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych o wydanie zaświadczenie potwierdzającego, że jest aplikantem radcowskim Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie. Wniosek uzasadnił okolicznością utraty ważności z dniem 31 maja 2010 r. posiadanej przez niego legitymacji aplikanta radcowskiego, wobec czego zdaniem wnioskodawcy pozbawiony on został aktualnego dokumentu potwierdzającego jego status aplikanta radcowskiego.

W niniejszej sprawie organ ustalił, iż wnioskodawca Michał Michałowski odbył aplikację radcowską w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie, którą rozpoczął z dniem 6 października 2006 r., na podstawie uchwały Nr 468/VI/2006 Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie z dnia 4 września 2006 r. o wpisie na listę aplikantów radcowskich i ukończył w dniu 6 kwietnia 2010 r. Na okoliczność potwierdzenia ukończenia aplikacji radcowskiej wydane zostało wnioskodawcy przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie stosowne zaświadczenie na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 10, poz. 65 ze zm.) – dalej jako RadcPrU.

Następnie w dniach 29 czerwca - 2 lipca 2010 r. wnioskodawca Michał Michałowski przystąpił do egzaminu radcowskiego, z którego uzyskał wynik negatywny, w wyniku czego nie mógł ubiegać się o wpis na listę radców prawnych.

Zgodnie z art. 217 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) zaświadczenie wydaje się, jeżeli osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego. Z tych względów zaświadczenie o treści żądanej przez wnioskodawcę powinno potwierdzać określony fakt lub stan prawny. W niniejszej sprawie wnioskodawca domaga się potwierdzenia istnienia określonego stanu prawnego, polegającego na posiadaniu przez Michała Michałowskiego statusu aplikanta radcowskiego, w czym bez wątplenia posiada swój interes prawny. Z uwagi jednak na utratę tego statusu, która nastąpiła z dniem ukończenia aplikacji radcowskiej, wydanie zaświadczenia o treści żądanej przez wnioskodawcę jest niedopuszczalne i z tych względów należało odmówić jego wydania.

Odmowę wydania wnioskodawcy zaświadczenia stwierdzającego posiadanie przez niego statusu aplikanta radcowskiego należy poprzedzić analizą przepisów regulujących kwestię odbywania aplikacji radcowskiej prowadzącą jednocześnie do ustalenia zdarzeń oraz momentu, z którym aplikant ten traci status.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym osoby, które odbyły aplikację radcowską i posiadają zaświadczenie o jej ukończeniu mogą znajdować się w następujących, zróżnicowanych sytuacjach prawnych, uzależnionych wpływem czasu, zdarzeniami następującymi po zakończeniu szkolenia oraz ich skutkami, które nie pozostają bez wpływu na status tych osób oraz przysługujące im uprawnienia:

- osoby, które odbyły aplikację i uzyskały zaświadczenie o jej ukończeniu, przed przystąpieniem do egzaminu radcowskiego;
- osoby, które odbyły aplikację i uzyskały zaświadczenie o jej ukończeniu oraz przystąpiły do egzaminu radcowskiego, przy czym nie uzyskały z niego pozytywnego wyniku;
- osoby, które odbyły aplikację i uzyskały zaświadczenie o jej ukończeniu oraz przystąpiły do egzaminu radcowskiego, z którego uzyskały pozytywny wynik (tzw. aplikant egzaminowany), przed dokonaniem ich wpisu na listę radców prawnych przez radę okręgową izby radców prawnych;
- osoby, które odbyły aplikację i uzyskały zaświadczenie o jej ukończeniu oraz po uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu radcowskiego zostały wpisane na listę radców prawnych przez radę okręgową izby radców prawnych w okresie, gdy Minister Sprawiedliwości może podpisać sprzeciw od wpisu;
- osoby, które odbyły aplikację i uzyskały zaświadczenie o jej ukończeniu oraz po uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu radcowskiego zostały wpisane na listę radców prawnych przez radę okręgową izby radców prawnych w okresie, gdy Ministrowi Sprawiedliwości upłynął termin na podpisanie sprzeciwu od wpisu, ale przed złożeniem ślubowania (co dopiero skutkuje nabyciem uprawnień do wykonywania zawodu radcy prawnego – *vide* art. 23 ust. 1 RadcPrU).

W obowiązujących uregulowaniach, zarówno na poziomie ustawowym jak i samorządowym, nie dokonano jednoznacznego oraz precyzyjnego wskazania, z wystąpieniem którego z powyższych zdarzeń prawnych osoba, która odbyła aplikację radcowską definitywnie traci status aplikanta radcowskiego.

Kwestię uzyskania statusu aplikanta, regulują przepisy art. 33 ust. 2 i 3 RadcPrU, w myśl których aplikantem radcowskim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3-5 RadcPrU i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu wstępnego, a także została wpisana na listę aplikantów radcowskich i złożyła ślubowanie. *A contrario* należy uznać, iż osoba, która zdała egzamin wstępny i spełnia warunki wskazane w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3-5 RadcPrU, lecz nie uzyskała wpisu na listę aplikantów bądź została z niej skreślona nie posiada statusu aplikanta radcowskiego. Zgodnie natomiast z art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 RadcPrU, skreślenie aplikanta radcowskiego z listy aplikantów następuje z uwagi na choćby częściowe ograniczenie zdolności do czynności prawnych, utratę z mocy wyroku sądowego praw

publicznych, nieuiszczanie składek członkowskich za okres dłuższy niż jeden rok, śmierć aplikanta, niezakończenie przez niego bez usprawiedliwionej przyczyny aplikacji radcowskiej w terminie przewidzianym w art. 32 ust. 2 RadcPrU, a także na jego wniosek. Nadto, rada okręgowej izby radców prawnych może skreślić aplikanta radcowskiego z listy aplikantów radcowskich, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Podstawy skreślenia zostały zatem wskazane w RadcPrU w sposób enumeratywny, a ich katalog ma charakter zamknięty. Oznacza to, że skreślenie nie może nastąpić z innych przyczyn, niż wskazane w art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2. Dokonanie skreślenia z listy aplikantów, z powyższych przyczyn, stanowi jednak tylko jeden ze sposobów utraty statusu aplikanta i w zasadzie odnosi się do okresu czynnego odbywania aplikacji oraz skutkuje jej przerwaniem przed przewidzianym terminem jej zakończenia wskutek zdarzeń, które obiektywnie bądź subiektywnie eliminują z niej osobę odbywającą aplikację i uniemożliwiają jej ukończenie. Z tych względów sytuacje (podstawy) skreślenia z listy aplikantów nie odnoszą się i nie znajdują zastosowania wobec osób, które odbyły aplikację uzyskując zaświadczenie o jej ukończeniu.

Wątpliwości w zakresie utraty przez osobę wpisaną na listę aplikantów statusu aplikanta, mogą pojawić się zatem jedynie w przypadku ukończenia w przewidzianym ustawowo terminie aplikacji radcowskiej, poprzedzającego, a jednocześnie będącego warunkiem *sine qua non*, przystąpienia do egzaminu radcowskiego. Przepisy nie wskazują bowiem wyraźnie, że odbycie i ukończenie aplikacji jest równoznaczne z utratą statusu aplikanta jako zdarzenia alternatywnego wobec sytuacji skreślenia z listy. Przepis art. 23 ust. 4 RadcPrU stanowi jedynie, iż aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, właściwa rada okręgowej izby radców prawnych wydaje zaświadczenie o ukończeniu aplikacji radcowskiej. Na gruncie wykładni językowej jego wydanie traktować jako tożsame z utratą statusu aplikanta wobec zajścia zdarzenia w postaci odbycia wszystkich przewidzianych programem aplikacji zajęć oraz praktyk i zaliczenia kolokwiiów, w odróżnieniu od odmiennej sytuacji pozbawienia tego statusu w sytuacji skreślenia z listy. Analogiczne postanowienie zostało zawarte w § 21 uchwały Nr 90/VII/2009 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 17 października 2009 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu odbywania aplikacji radcowskiej. Należy uznać zatem, że kończąc aplikację i uzyskując stosowne zaświadczenie, osoba która ją odbyła traci status aplikanta, a wydane zaświadczenie przez radę okręgowej izby radców prawnych stanowi urzędowe potwierdzenie tego stanu prawnego.

Z tych względów w sytuacji ukończenia aplikacji w rezultacie odbycia przez aplikanta wszystkich przewidzianych programem aplikacji zajęć i praktyk oraz zaliczenia kolokwiów brak jest podstaw do podejmowania uchwały o skreśleniu takiej osoby z listy aplikantów po pierwsze z uwagi na brak podstaw (przesłanek) do jej podjęcia, a po wtóre z uwagi na bezprzedmiotowość takiej uchwały, bowiem skutek w postaci utraty statusu aplikanta następuje w wyniku wydania przez radę zaświadczenia o ukończeniu aplikacji. W kontekście powyższego za niewłaściwe uznać należy przyjmowanie za wyłączną podstawę utraty statusu aplikanta zdarzenia w postaci jego skreślenia z listy, z powodu wystąpienia jednej z przewidzianej w RadcPrU podstaw, bowiem ukończenie aplikacji również powoduje ten skutek *ipso iure*.

Mając na uwadze, iż Michał Michałowski w wyniku ukończenia aplikacji radcowskiej, co zostało stwierdzone wydanym przez Radę Okręgową Izby Radców Prawnych w Szczecinie zaświadczeniem, utracił status aplikanta radcowskiego, niedopuszczalnym jest w chwili obecnej wydanie wnioskodawcy zaświadczenia stwierdzającego, iż jest on aplikantem radcowskim, które potwierdzałoby stan prawny nie mający miejsca. Utrata statusu aplikanta radcowskiego przez wnioskodawcę nastąpiła z mocy prawa, bezpośrednio po zakończeniu szkolenia przewidzianego programie aplikacji oraz po upływie przewidzianego w RadcPrU okresu odbywania aplikacji, który nie podlega przedłużeniu nawet wobec uzyskania negatywnego wyniku egzaminu radcowskiego.

Na marginesie dodać należy, iż właśnie z powyższych względów również legitymacja aplikanta radcowskiego, którą dotychczas posługiwał się wnioskodawca, stanowiąca emanację zaświadczenia potwierdzającego posiadanie statusu aplikanta radcowskiego przez wnioskodawcę, utraciła ważność po ukończeniu przez niego aplikacji albowiem z założenia została wydana jedynie na okres jej odbywania.

Z tych względów rozstrzygnięto jak w sentencji.

WICEPRZEDSIĘDZIELA

Tomasz Catusiński

SEKRETARZ RADY

Jolanta Góra

Otrzymują:

1. Minister Sprawiedliwości
2. Krajowa Rada Radców Prawnych
3. Pan Michał Michałowski
4. a/a